

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår dato 25.10.2013
Deres dato 03.09.2013
Vår referanse ARENA-273-21271
Deres referanse 13/3047

Høring - Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Vi viser til Miljøverndepartementets høringsbrev datert 3. september 2013 vedrørende overnevnte.

NHO mener det er et klart behov for nye retningslinjer for planlegging av areal, bolig og transport. Vi støtter derfor Miljødepartementet initiativ til fornyelse og oppdatering av disse.

Hensikten med de foreslåtte planretningslinjene er å sikre bedre samordning i planleggingen i kommuner, på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer og på den måten kunne bidra til bedre og mer effektive planprosesser. Dette er helt nødvendig for å møte pressutfordringer og voksesmerter som mange regioner i dag står overfor.

NHO mener det er behov for retningslinjer som i større grad reflekterer de trender og utviklingstrekk som samfunnet står overfor (befolkningsvekst, flytting, pendling, osv). Det gjelder særlig den befolkningsmessige og næringsmessige veksten byområder og regionale sentra møter. Disse utviklingstrekkene vil påvirke det fysiske miljøet, næringsstrukturer og våre opplevelse av livskvalitet i byregionene, byene og tettsteder i hele landet.

Utviklingstrekkene medfører mangesteder pressutfordringer som kan bidra til å redusere næringslivets konkurransevne. Samtidig er det åpenbare potensial og muligheter hvis utviklingen imøtekommes nå og håndteres på rett måte. Dersom veksten håndteres riktig, kan den være en kilde til økt velstand og livskvalitet. Ny statlige retningslinjer for planlegging av bolig, areal og transport vil være et viktig skritt i riktig retning for videre regional planlegging med de rette perspektivene.

NHO etterlyser et større fokus på næringslivsdimensjonen, som vi mener for liten grad har blitt synliggjort i forslaget. Dette må etter vår vurdering komme langt tydeligere frem i målformuleringen under kapittel 3. Nye planretningslinjer er nødvendige for å sikre effektive bo- og arbeidsmarkedsregioner, samt sikre sterke næringsmiljøer. For å unngå kollaps i viktige samfunnsstrukturer, vil det være viktig med tiltak som realiserer effektive, vekstkraftige og omstillingsdyktige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

Høringen har et klart fokus på samordnet planlegging. Det er bra, men vi stiller spørsmål om dette er tilstrekkelig for å sikre den effektivitet som er nødvendig i offentlige planleggingsprosesser. I dag tar det for eksempel hele 10 år i gjennomsnitt å planlegge et samferdselsprosjekt. Effektiv planlegging er etter vårt syn en viktig faktor for å kunne håndtere denne veksten og må vies større plass i de nye retningslinjene. Det er blant annet et åpenbart behov langt bedre koordinering blant de mange statlige innsigelsesinstansene.

For eksempel fører praktiseringen av Naturmangfoldloven til langdryge konsesjonsprosesser og økte krav til utredninger ofte uten at det fattes endelige vedtak. Prosessene kan bli så omfattende i både tid og kostnader at det ikke bare forhindrer prosjektering og realisering, men til og med selve prosjektideen. Det er også en betydelig utfordring at kravet til samlet belastning av et prosjekt også inkluderer ukjente faktorer i fremtiden.

De foreslåtte retningslinjene fremstår som for vage og lite forpliktende på en rekke punkter. Det er for mange "bør"-krav som vil kunne gi rom for mange ulike tolkninger og utstrakt bruk av skjønn. Her burde man i større grad brukt "skal"-krav slik at mulighetene for ulike tolkninger reduseres. Retningslinjer er heller ikke like rettslig bindende som f.eks. en forskrift vil være. Vi mener man derfor bør vurdere om noen av punktene i retningslinjene heller burde vært fastsatt i form av en forskrift, som f.eks. pkt. 4.4 om at man skal planlegge kompakte utbyggingsmønstre rundt eksisterende og planlagte kollektivknutepunkter.

I forslaget til i retningslinjene foreslås det å sette minstekrav og minstestandarder uten at det defineres konkret hva som menes med det. Retningslinjene bør være tydeligere, slik at man unngår usikkerhet og forskjellige tolkninger av kravene. Et eksempel på dette er pkt. 4.4 der det stilles minstekrav om konsentrert utbygging, uten at det defineres tydelig hva som ligger i et slikt krav.

Punkt 4 er noe uklart og skisserer etter vår vurdering motstridene ønsker. På den ene siden legges det føringer på at nybygg skal legges til områder med færrest mulig arealkonflikter og redusere nedbyggingen av dyrket mark (pkt. 4.2). På den andre siden ønskes det en kompakt utbygging rundt kollektivknutepunkter (pkt. 4.4). Spørsmålet blir hvilket av disse to hensynene som skal veie tyngst, hvis de kommer i konflikt med hverandre. Skal man ofre noe dyrket mark for å sikre fortetting rundt et kollektivknutepunkt eller vil jordvern alltid ha forrang? Her mener vi at det hadde vært en fordel om retningslinjene hadde vært tydelige på hvilke av disse to hensynene som skal prioriteres høyest.

Vennlig hilsen
NÆRINGS LIVETS HOVEDORGANISASJON
Avdeling Innovasjon og næringsutvikling

Per Øyvind Langeland
Avdelingsdirektør

Thomas Felde
Seniorrådgiver